

Spis treści

Wprowadzenie	9
--------------------	---

ROZDZIAŁ I

Rozwój samorządności na terenie Polski – rys historyczny ...	13
1.1. Kształtowanie się samorządności europejskiej	13
1.2. Początki kształtowania się polskiej samorządności	16
1.3. Samorządność polska w okresie międzywojennym	23
1.4. Samorządność polska po II wojnie światowej	27
1.5. Decentralizacja władzy	45
1.6. Partycypacja społeczna	48
1.7. Zasada subsydiarności	61
1.8. Polski samorząd terytorialny jako element samorządności europejskiej	65

ROZDZIAŁ II

Obecny model samorządu terytorialnego w Polsce	68
2.1. Podział samorządów	68
2.2. System podwójnej administracji	72
2.3. System wyborczy	74
2.4. Obowiązki i uprawnienia radnych	88
2.5. Oczekiwania społeczne wobec radnych	93
2.6. Marketing terytorialny	95
2.7. Wymagania wobec pracowników samorządowych	98
2.8. Etyka i przestrzeganie prawa w samorządach	100
2.8.1. Konflikt interesów	102
2.8.2. Korupcja	103
2.8.3. „Ufirmowanie” samorządów	104
2.8.4. Upartyjnienie samorządów	106
2.8.5. Patologie organizacyjne samorządu terytorialnego	106
2.8.6. Odpowiedzialność za naruszenie zasad etycznych i prawa ..	110
2.8.7. Dobre praktyki w dziedzinie etyki w samorządach	113
2.9. Prawo miejscowe	117

2.10. System kontroli i nadzoru samorządów	119
2.10.1. Nadzór wojewody	120
2.10.2. Nadzór Prezesa Rady Ministrów	124
2.10.3. Nadzór wewnętrzny	125
2.10.4. Nadzór RIO	126
2.10.5. Inne instytucje upoważnione do kontroli samorządów ...	134
2.10.6. Mapa zagrożeń dla samorządu terytorialnego	135

ROZDZIAŁ III

Rola i funkcje samorządów terytorialnych	137
3.1. Zadania samorządów	138
3.1.1. Zadania gmin	138
3.1.2. Zadania powiatów	140
3.1.3. Administracja zespolona	141
3.1.4. Zadania województw	144
3.1.5. Zarządzanie kryzysowe	145
3.1.6. Najistotniejsze aspekty działań samorządowych z zakresu polityki społecznej	146
3.1.6.1. Pomoc socjalna	147
3.1.6.2. Wspieranie rodziny	149
3.1.6.3. Wspieranie osób niepełnosprawnych	150
3.1.6.4. Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych obywateli .	150
3.1.6.5. Wspieranie bezrobotnych	151
3.1.6.6. Edukacja	153
3.1.6.7. Ochrona zdrowia	154
3.1.7. Wybrane problemy z zakresu usług komunalnych i ochrony środowiska	160
3.1.8. Najistotniejsze zadania samorządów z zakresu zagospodarowania przestrzennego	161
3.1.9. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności .	165
3.1.10. Zarządzanie dziedzictwem narodowym	169
3.1.11. Planowanie rozwoju gmin, powiatów i województw	173
3.2. Współpraca jednostek samorządowych z innymi jednostkami, organizacjami pozarządowymi i obywatelami	178
3.3. Finanse samorządów	184
3.3.1. Budżet jednostek samorządowych	185
3.3.2. Dochody i sposoby finansowania zadań jednostek samorządu terytorialnego	191

3.3.3. Prywatyzacja usług publicznych	198
3.4. Samodzielność samorządowa w praktyce	200

ROZDZIAŁ IV

Perspektywy rozwoju polskiej samorządności	207
4.1. Nowoczesne metody i techniki zarządzania	207
4.1.1. Zarządzanie strategiczne	208
4.1.2. Planowanie zintegrowane	209
4.1.3. Analiza systemowa	210
4.1.4. Zarządzanie przez projekty	211
4.1.5. Zarządzanie przez cele	212
4.1.6. Benchmarking	213
4.2. Racjonalizacja gospodarowania finansami	213
4.3. Koncepcja smart city	216
4.3.1. Crowdsourcing i crowdfunding	227
4.4. Przykłady dobrych praktyk z dziedziny nowoczesnego i perspektywicznego zarządzania	233
4.4.1. Strategia SMART_KOM	233
4.4.2. System Tristar	237
4.4.3. Arabianranta	237
4.4.4. Rewitalizacja warszawskiej Pragi	238
4.4.5. Administracja w Estonii	238
4.5. Zielona gospodarka	238
4.5.1. Dobre praktyki w dziedzinie zielonej gospodarki	241
4.6. Kobiety w samorządach	244
4.7. Klastry	247

ANEKS

<i>Załącznik nr 1: Zaradny radny – niezbędny radnego i kandydata na radnego</i>	<i>255</i>
<i>Załącznik nr 2: Przykładowy zestaw priorytetów dla obszaru tematycznego</i>	<i>266</i>
<i>Załącznik nr 3: Przykładowy zestaw rekomendacji dotyczących obszarów priorytetowych</i>	<i>267</i>
<i>Załącznik nr 4: Przykładowy szkic projektu opartego na założeniach smart city</i>	<i>268</i>
Bibliografia	269